

Ilk öncə qeyd etmək lazımdır ki, Şəhidlərin və Qazilərin statusunu, onlara verilən güzəştlərin, xidmətlərin, habelə döyüşlərdə yaralanaaraq bu və ya digər dərəcədə əmək qabiliyyətini itirən hərbiçilərin əlil olaraq qəbul edilib, qiymətləndirilməsində bəzi məqamlara düzəlişlər edilməsi zəruridir.

(Əvvəlki ötən sayımızda)

Bəs biz erməni məsələsini necə həll etməliyik?

Biz erməni məsələsinin həll edilməsi haqqında düşündükdə, bunu ermənilərin təkə Azərbaycan torpaqlarından deyil, ümumiyyətlə bu balanın bütün Turan ərazisindən təmizlənməsi kontekstində təhli edərək qiymətləndirməliyik.

Elə belələr, xəstəliklər var ki, onları müəyyən üsullarla, dərmanlar vasitəsilə sağaltmaq, neytrallaşdırmaq mümkündür. İnsan adlanan varlıqda mövcud ola biləcək ən eybəcər, mənfəi xüsusiyyətlər bu millətdə mövcuddur və bu xüsusiyyətlər onlarda verdiyi halında deyil, onların genetik xüsusiyyətlərindən irəli gəlir. Əsl bəla da həm onların özləri, həm də onları öz torpaqlarına buraxıb, onları himayə edən millətlər üçün onların məhz bu xüsusiyyətidir. Üstəlik də dünyada ermənilər və onları kimilərdən başqa millətlərə qarşı ulu-istifadə etmək istəyən güclü dövlətlər həmişə olub, indi də var. yaqın gələcəkdə də bu vəziyyət dəyişməyəcək.

Yaranışından bəri vətəni, dövləti olmayan başqa xalqların milli ərazilərinə sığınan ermənilər, həmişə bu mənfəi xüsusiyyətlərindən irəli gələn əməlləri necəsində məskunlaşdırmaq yerlərdən qovulmuşdur. Yeni güclü dövlətlərin öz məqsədlərinə görə ermənilərdən daim istifadə etməsi, ermənilərin zaman-zaman faciələrlə üzlaşması, həm də onlara yaxşı münasibət göstərmiş millətlərlə qarşı cinayət törətməsini ləbub edən ikinci səbəbdir. Bunu Qvanes Tumanyan da təəssüf hissi ilə etiraf etməkdir yazır: "Biz dünyada ən bədbəxt tayfayıq. Çünki siyasi cəhətdən heç vaxt müstəqil ola bilmədik. Həmişə özümüzdən vasitə, qurbanımızdan fahişə kimi istifadə edirik". Bana söz yoxdur ki, başqa millətlər kimi ermənilərin də hamısının genetik xüsusiyyətləri vahid tərkibdən ibarət deyil. Bunu ermənilərin tarix boyu başqa millətlərin ərazisində yaşayaraq, bir çox hallarda onlarla qoşunluq münasibətlərində olması faktı da sübut edir.

Ermənilər başqa xalqlara dinc yanaşı yaşamağa, qaçınayır-qarışmağa qoymayan üçüncü əsas amil ise onlarda daim başqa, xüsusilə qonşu xalqlara qarşı düşmənçilik hissi aşılayan, yarıdan kilsenin mövcudluğu, sonra isə dünyada, xüsusilə Avropadakı dövlətlərdə siyasi partiyaların cəmiyyətdə rolunun artmasından sonra, bərbəzə kilsenin himayədarlığı ilə əslində terrorçu təşkilat olan QNÇAQ (1886), Daşnak-

Nə müharibə, nə də mübarizə bitməyib!

Qələbəni bizə bəxş edənlərə olan borcumuzun bir hissəsini də olsa qaytarmaqla, yeni qəhrəmanlar yetişdirməliyik

sütün (1890) kimi siyasi partiyaların yaradılması və bu gün də mövcudluğudur. Erməni kilsəsi özü belə yaradılana dini məqsədlə yaradılmayıb. O yaradıldığı gündən dini fəaliyyətlə deyil, din pərədsi altında siyasi fəaliyyətlə məşğul olub. Bu siyasi məqsədləri həyata keçirmək üçün də terror üsulu erməni kilsəsinin əsas vasitələrindən biri olub.

Siyasi sistem yaranaraq siyasi partiyalar cəmiyyətdə az çox əhəmiyyətli rol oynamğa başladığıda isə, erməni kilsəsi siyasi partiya adı ilə QNÇAQ və Daşnakstütün terror təşkilatlarını yaradaraq, özü hədisə və proseslərin axı planında duraraq, bu "partiyaların" əli ilə, onları terror və qanlı toqquşmalara təhlikə etməklə hadisələrə gözə görünmədən rəhbərlik edir. Məsələn, erməni kilsəsinin 1886-cı ildə yaratdığı QNÇAQ partiyasının proqramında deyilir: "Təbliğət, təşviqat, terror, dağıdıcı təşkilatlar yaratmaq üsullarından istifadə etməklə hər hansı bir şəraitdə türkləri və kürdləri öldürmək" ("Xristorama" jurnalı, № 10, iyun, 1895, səh.86).

Hətta 1918-2020-ci il arasında Azərbaycan torpaqlarında erməni dövləti qurulduqdan sonra belə, erməni kilsəsi nəinki erməni partiyaları, terror təşkilatları, habelə erməni dövlətinə də axı planda duraraq idarə edir. Erməni kilsəsi yaradılıqdan sonra, o vaxta qədər köçəri həyat sürən dağınırıq, qa-

siniz ki, təbiətdə heç bir proses iz qoymadan baş vermir. Əgər siz Movses Xorenasinin təsvir etdiyi "Böyük Ermənistanın" mövcud olmasını təsdiq edirsinizsə, onda mənə Ermənistan ərazisində bunu təsdiq edən heç olmasa bir arxeoloji obyekt göstərin".

Biz bütün millətlərə qarşı münasibətlərdə bu günün realıqları ilə bərabər tarixi dərslərini də unutmamalı, hökumətləri nəzərə almaqla onlara münasibətlərimizi qurmalıyıq. Bu, xüsusilə ermənilərə və həm də farslara aiddir. Türkiyə türkləri İstanbulu alana qədər yunanlar erməniləri, hətta onların tacirlərini şəhərin həndəvarına buraxmadıqları halda, türklər İstanbulu aldıqdan sonra erməniləri digər vilayətlərdən gətirib İstanbulda yerləşdirmiş, böyük və qiymətli alban kilsələrini ermənilərə bağışlamış, onlara bir sıra mühüm güzəştlər vermişdir. Bütün bunlara baxmayaraq, Birinci Dünya

Müharibəsində ermənilər türklərə xəyanət edərək Türkiyədə üç milyona yaxın türkü qətlə yetirmiş, qardaş ölkənin düşmənləri tərəfinə keçərək, öz vətəni müdafiə edən Türkiyə qoşunlarına qarşı vuruşmuşlar. Bunu ABS-in keçmiş prezidenti R.Reyqanın göstərisi ilə "erməni genosidi" məsələsində etlaqdar Avropa və Osmanlı dövlət arxivlərində tədqiqatçı nəticələri haqqında danışaraq R.Reyqanın köməkçisi olmuş Bryus Feysi belə izah edir: "Bizim tədqiqatlar göstərdi ki, "erməni genosidi" erməni tarixçilərinin uydurmasıdır. Bütün milli azlıqlar, o cümlədən ermənilər Osmanlı dövlətinə yüksək vəzifələrdə tutmuşdur. Birinci dünya müharibəsində ermənilər vətəne xəyanət edərək Qafqaz cəbhəsində rusların tərəfində döyüşmüş, türklərin yaşayış məntəqələrinə qarət edərək yandırmış, üç milyona yaxın türkü qətlə yetirmişlər. Əgər bu gün bütün arxivləri açsa bilek, onda bu tarixi yalanla ("erməni genosidi" yalanına (məlüllif) görə ermənilər bütün dünyaya qarşısında, xüsusilə Türkiyə qarşısında üzri isteməli olacaqlar".

Ermənilər isə bu günə qədər türkiyəllərə qarşı "genosid" iddiası sürməklə kifayətlənməyərək, üstəlik Türkiyəyə qarşı ərazi iddiaları irəli sürməkdədir. Bundan başqa 1820-ci ildən bəri Rusiyanın işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində rusların yerləşdirdikləri ermənilər ikiyüz il ərzində Rusiyanın bilavasitə köməyi və himayədarlığı ilə Azərbaycan türklərini qırğınlara məruz qoymaqla bərabər, torpaqlarında Ermənistan dövləti yaradaraq digər torpaqlarımıza da iddia edir.

(Ardı var)

Şapur QASIMLI